

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี โทร. ๐ ๒๖๒๔ ๕๗๓๕
ที่ กช.๐๔๐๔/๙๙๙๑ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง โครงการช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ประสบอุทกภัย ปี ๒๕๕๙/๖๐ และ

โครงการพักรำหนี้ต้นเงินและลดดอกเบี้ยให้สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ปลูกข้าว ปีการผลิต ๒๕๕๙/๖๐

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐

ด้วยคณะกรรมการได้มีมติเห็นชอบในหลักการโครงการช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ประสบอุทกภัย ปี ๒๕๕๙/๖๐ และโครงการพักรำหนี้ต้นเงินและลดดอกเบี้ยให้สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ปลูกข้าว ปีการผลิต ๒๕๕๙/๖๐ โดยสรุปดังนี้

โครงการช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ประสบอุทกภัย ปี ๒๕๕๙/๖๐ มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรเทาภาระหนี้สินและลดต้นทุนของสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ประสบอุทกภัย โดยให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรขยายเวลาการชำระหนี้เงินกู้แก่สมาชิกที่มีสัญญาเงินกู้เพื่อการผลิตทางการเกษตร (ปลูกพืช/เลี้ยงสัตว์) ปีการผลิต ๒๕๕๙/๖๐ และรับบาลดเขตดอกเบี้ยเงินกู้แทนสมาชิกในอัตราร้อยละ ๓ ต่อปี เป็นระยะเวลา ๖ เดือน นับตั้งจากวันประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือฯ แต่ไม่เกินวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ ครัวเรือนละ ๑ สัญญา

โครงการพักรำหนี้ต้นเงินและลดดอกเบี้ยให้สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ปลูกข้าว ปีการผลิต ๒๕๕๙/๖๐ มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรเทาภาระหนี้สินและลดต้นทุนในการประกอบอาชีพทำนาของสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร โดยให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรพักการชำระหนี้เงินกู้แก่สมาชิกที่มีสัญญาเงินกู้เพื่อการผลิตข้าว ปีการผลิต ๒๕๕๙/๖๐ และรับบาลดเขตดอกเบี้ยเงินกู้แทนสมาชิกในอัตราร้อยละ ๓ ต่อปี ของต้นเงินกู้คงเหลือไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท เป็นระยะเวลา ๒ ปี ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ ครัวเรือนละ ๑ สัญญา

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ประสบอุทกภัย ปี ๒๕๕๙/๖๐ และโครงการพักรำหนี้ต้นเงินและลดดอกเบี้ยให้สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ปลูกข้าว ปีการผลิต ๒๕๕๙/๖๐ ทั้ง ๒ โครงการมีหลักเกณฑ์โครงการคล้ายคลึงกันกับโครงการที่ผ่านมา แตกต่างกันเพียงชื่อโครงการ ต้นเงินกู้ที่ได้รับการลดดอกเบี้ยและช่วงระยะเวลาดำเนินการลดดอกเบี้ย อย่างไรก็ตาม เพื่อให้มีแนวปฏิบัติกลางที่ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีใช้เป็นแนวทางในการให้คำแนะนำแก่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร โดยการปรับเปลี่ยนชื่อบัญชีโครงการและการคำนวณดอกเบี้ยเงินกู้ที่ขอซัดเชย ดอกเบี้ยจากรับบาลให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของโครงการดังกล่าวข้างต้นและโครงการที่จะมีในปีต่อไป จึงได้จัดทำคำแนะนำไว้เป็นปฏิบัติทางบัญชีโครงการและ การคำนวณดอกเบี้ยเงินกู้ที่ขอซัดเชย ทั้งนี้ สามารถ Download ได้ที่ Website กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ในหัวข้อการบัญชีและสอบบัญชี หัวข้ออยระบบบัญชี

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบด้วย

(นายอโภส พองยงค์)
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

คำแนะนำกรรมการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์
เรื่อง วิธีปฏิบัติทางบัญชีโครงการช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

ด้วยที่ผ่านมาคณะกรรมการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ได้มีมาตรการช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกรที่ประกอบอาชีพการเกษตรและประสบภัยพิบัติ เช่น ลดภาระดอกเบี้ยเงินกู้และขยายระยะเวลาการชำระหนี้เพื่อลดต้นทุนการผลิตให้เกษตรกรสามารถฟื้นฟูอาชีพทำการเกษตรได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งมาตรการต่าง ๆ ดำเนินโครงการผ่านสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรโดยให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรขยายเวลาการชำระหนี้ต้นเงินกู้หรือพักชำระหนี้ให้กับสมาชิกและรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยแทนสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในอัตราดอกเบี้ยและระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งหลักเกณฑ์เงื่อนไขโครงการในแต่ละปีอาจจะแตกต่างกัน โดยที่ผ่านมา มีโครงการช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ดังนี้

๑. โครงการพักหนี้เกษตรกรรายย่อยและประชาชนผู้มีรายได้น้อยที่มีหนี้คงค้างต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท ผ่านสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๕๕

๒. มาตรการลดดอกเบี้ยเงินกู้ให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต ๒๕๕๘/๕๙ ของสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

๓. มาตรการลดดอกเบี้ยเงินกู้ให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต ๒๕๕๙/๒๕๖๐ ของสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

๔. มาตรการลดดอกเบี้ยเงินกู้ให้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง ปีการผลิต ๒๕๕๙/๒๕๖๐ ของสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

๕. มาตรการช่วยเหลือสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ประสบภัยแล้ง ปี ๒๕๕๘/๕๙

กรรมการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ จึงกำหนดวิธีปฏิบัติทางบัญชีโครงการช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร เพื่อให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ที่มีลักษณะการช่วยเหลือเกี่ยวกับหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร มีการบันทึกบัญชีเป็นแนวทางเดียวกัน โดยดำเนินการ ดังนี้

๑. ศึกษารายละเอียดของโครงการ

สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในลักษณะนี้ควรศึกษารายละเอียดของโครงการเพื่อทราบหลักเกณฑ์เงื่อนไขของโครงการ ดังนี้

๑.๑ คุณสมบัติของสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่มีสิทธิเข้าร่วมโครงการ

๑.๒ หลักเกณฑ์เงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือของรัฐบาล

๑.๓ ระยะเวลาดำเนินการของโครงการ

๑.๔ เงื่อนไขวิธีการเบิกชดเชยดอกเบี้ยจากรัฐบาล

๒. วิธีปฏิบัติทางบัญชีโครงการ

หลักเกณฑ์เงื่อนไขโครงการในแต่ละปีอาจจะแตกต่างกัน สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการต้องปรับเปลี่ยนชื่อบัญชีโครงการและการคำนวณดอกเบี้ยเงินกู้ที่ขอชดเชยดอกเบี้ยจากการรัฐบาลให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์เงื่อนไขของโครงการนั้น ๆ

๒.๑ เมื่อมุ่งมั�ให้สมาชิกเข้าร่วมโครงการ

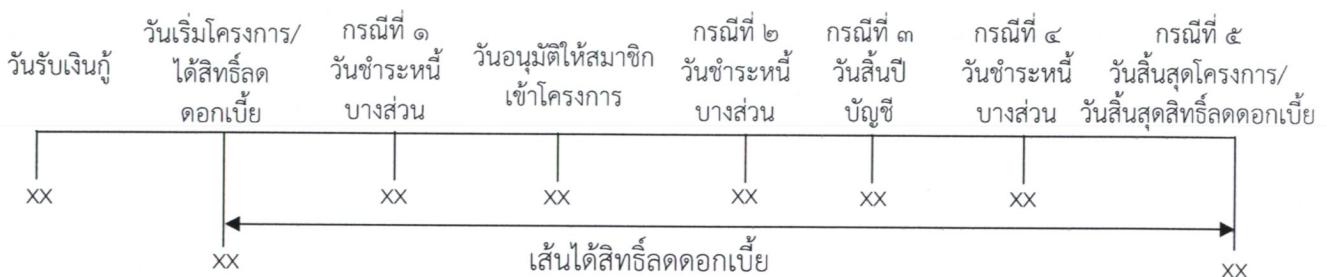
สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรตรวจสอบคุณสมบัติของสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการตามเงื่อนไขที่กำหนด และที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรอนุมัติให้สมาชิกเข้าร่วมโครงการดังกล่าว

ให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรนำแผ่นบัญชียื่นกู้รายตัวตามโครงการจัดเก็บในแฟ้มแยกไว้ต่างหาก โดยระบุชื่อย่อของโครงการไว้หน้าแฟ้มและในแผ่นบัญชียื่นกู้แต่ละราย ซึ่งคำนวณดอกเบี้ยให้ระบุ ชื่อโครงการโดยย่อ วันที่ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการมีมติให้สมาชิกเข้าร่วมโครงการเลขที่สัญญาที่เข้าร่วมโครงการ อัตราดอกเบี้ยตามสัญญา อัตราดอกเบี้ยที่ได้รับชดเชยจากรัฐบาล ต้นเงินกู้ที่ได้รับสิทธิ์ลดดอกเบี้ย วันที่สมาชิกได้สิทธิ์ลดดอกเบี้ยและวันที่สิ้นสุดสิทธิ์ลดดอกเบี้ย และรวมระยะเวลาได้รับสิทธิ์ลดดอกเบี้ย เพื่อสะดวกในการตรวจสอบและป้องกันการเรียกเก็บดอกเบี้ยซ้ำซ้อน ดังนี้

"โครงการ.....ปี.....มติที่ประชุมฯ ให้เข้าร่วมโครงการวันที่.....สัญญาเลขที่..... อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ตามสัญญาร้อยละ.....ต่อปี ได้รับชดเชยดอกเบี้ยตามโครงการอัตราร้อยละ....ต่อปี ของต้นเงินจำนวน.....บาท วันเริ่มต้นและวันสิ้นสุดสิทธิ์ได้รับการลดดอกเบี้ยระหว่างวันที่..... (รวมระยะเวลาได้รับสิทธิ์.....เดือน/ปี)"

๒.๒ การบันทึกบัญชีลดดอกเบี้ยเงินชดเชยจากรัฐบาล

ลำดับเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นเกี่ยวกับโครงการที่สหกรณ์จะนำมาพิจารณาในการบันทึกบัญชีในกรณีต่าง ๆ ทั้งนี้ วันรับเงินกู้ของสัญญาเงินกู้ที่ได้สิทธิ์ลดดอกเบี้ยอาจเกิดขึ้นก่อนวันเริ่มโครงการหรือหลังวันเริ่มโครงการก็ได้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของโครงการ ซึ่งจะมีผลต่อวันเริ่มได้สิทธิ์ลดดอกเบี้ย ดังนี้

กรณีที่ ๑ สมาชิกชำระหนี้ต้นเงินและดอกเบี้ยก่อนวันที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมีมติให้สมาชิกมีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ

สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรทราบว่ามีโครงการที่รัฐบาลลดดอกเบี้ยแก่เกษตรกรหลังจากโครงการได้เริ่มระยะหนึ่งแล้ว อาจมีสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมาชำระหนี้ในช่วงตั้งแต่วันเริ่มต้นได้รับสิทธิ์ลดดอกเบี้ยถึงวันที่ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมีมติให้สมาชิกมีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ ซึ่งสมาชิกที่ชำระดอกเบี้ยในช่วงดังกล่าวมีสิทธิ์ได้รับการลดดอกเบี้ยจากสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรคำนวณดอกเบี้ยที่ขอชดเชยดอกเบี้ยจากรัฐบาลเพื่อคืนดอกเบี้ยแก่สมาชิก ดังนี้

(๑) คำนวณดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล ให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรนำแผ่นบัญชียื่นกู้ที่มีสัญญาเงินกู้เข้าร่วมโครงการ คำนวณดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล ดังนี้

ดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล = ต้นเงินกู้คงเหลือที่ขอเบิกชดเชยดอกเบี้ย x อัตราดอกเบี้ยที่ได้รับชดเชย x จำนวนวันที่ขอชดเชย

ต้นเงินกู้คงเหลือที่ขอเบิกชดเชยดอกเบี้ย หมายถึง ต้นเงินกู้คงเหลือที่ได้รับสิทธิ์อัตราดอกเบี้ยที่ได้รับชดเชย ต้องไม่เกินอัตราดอกเบี้ยที่โครงการกำหนดกรณีอัตราดอกเบี้ยที่ระบุในสัญญาน้อยกว่าที่โครงการกำหนด ให้คำนวณตามอัตราดอกเบี้ยที่ระบุในสัญญา จำนวนวันที่ขอชดเชย ให้นับจำนวนวันแต่ละช่วงตั้งแต่วันที่สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรได้รับสิทธิ์ลดดอกเบี้ยถึงวันที่ได้รับชำระหนี้หรือวันสิ้นสุดสิทธิ์ลดดอกเบี้ย (แล้วแต่กรณี) ทั้งนี้ ไม่เกินระยะเวลาได้รับสิทธิ์

(๒) จัดทำใบโอนบัญชีบันทึกด้วยอดบัญชีดอกเบี้ยรับเงินให้กู้ คู่กับบัญชีเงินรอจ่ายคืนลูกหนี้ (ตามด้วยข้ออื่นๆ) ตามที่คำนวณดอกเบี้ยที่ขอซัดเชยจากรัฐบาลในข้อ (๑) ดังนี้
เดบิต ดอกเบี้ยรับเงินให้กู้ xx

เครดิต เงินรอจ่ายคืนลูกหนี้ – โครงการ....ปี... xx

(๓) จัดทำใบโอนบัญชีบันทึกดอกเบี้ยที่ขอซัดเชยจากรัฐบาล ตามที่คำนวณดอกเบี้ยที่ขอซัดเชยจากรัฐบาลในข้อ (๑) ดังนี้

เดบิต ดอกเบี้ยซัดเชยจากรัฐบาลค้างรับ - โครงการ....ปี... xx

เครดิต ดอกเบี้ยรับซัดเชยจากรัฐบาล - โครงการ....ปี... xx

(๔) บันทึกในแผ่นบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้เกี่ยวกับจำนวนดอกเบี้ยที่รอจ่ายคืนลูกหนี้ และจำนวนดอกเบี้ยที่ขอซัดเชยจากรัฐบาล ดังนี้

“เงินรอจ่ายคืนดอกเบี้ยและขอรับดอกเบี้ยซัดเชยจากรัฐบาล จำนวน.....บาท”

กรณีที่ ๒ สมาชิกที่สมัครใช้ชำระหนี้เงินกู้หลังวันที่ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรรมมีต้องให้สมาชิกมีสิทธิเข้าร่วมโครงการ

โครงการอาจมีเงื่อนไขว่า สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจะต้องไม่ติดตามเร่งรัดเรียกชำระหนี้ต้นเงินจากสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการในช่วงระยะเวลาโครงการ แต่เมื่อมีสมาชิกสมัครใจนำต้นเงินมาส่งชำระหนี้ สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรต้องรับชำระหนี้ไว้ โดยดำเนินการ ดังนี้

(๑) คำนวณดอกเบี้ยที่เรียกเก็บจากลูกหนี้ ดังนี้

ดอกเบี้ยที่เรียกเก็บจากลูกหนี้ = ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น – ดอกเบี้ยที่ขอซัดเชยจากรัฐบาล

ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น คำนวณจากต้นเงินกู้คงเหลือด้วยอัตราดอกเบี้ยที่ระบุในสัญญาและจำนวนวันที่ค้างชำระให้นับตั้งแต่วันถัดจากวันที่รับเงินกู้หรือวันที่ชำระหนี้ครั้งล่าสุด (แล้วแต่กรณี) ถึงวันที่ได้รับชำระหนี้ครั้งนี้ มีวิธีการคำนวณ ดังนี้

ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น = $\frac{\text{ต้นเงินกู้คงเหลือ}}{\text{อัตราดอกเบี้ยตามสัญญา}} \times \text{จำนวนวันที่ค้างชำระ}$

๑๐๐

๓๖๕

ดอกเบี้ยที่ขอซัดเชยจากรัฐบาล มีลักษณะเดียวกับกรณีที่ ๑ โดยคำนวณจากต้นเงินคงเหลือที่ได้รับสิทธิ์ด้วยอัตราดอกเบี้ยไม่เกินอัตราที่โครงการกำหนดและจำนวนวันที่ขอซัดเชยให้นับระยะเวลาตั้งแต่วันถัดจากวันที่รับเงินกู้หรือวันชำระหนี้ครั้งล่าสุดหรือวันที่ได้รับสิทธิ์ลดดอกเบี้ย (แล้วแต่กรณี) ถึงวันที่ได้รับชำระหนี้ครั้งนี้หรือวันสิ้นสุดสิทธิ์ลดดอกเบี้ย (แล้วแต่กรณี) ทั้งนี้ ไม่เกินระยะเวลาได้รับสิทธิ์ ทั้งนี้ จำนวนดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นอาจจะแตกต่างจากจำนวนดอกเบี้ยที่ขอซัดเชยจากรัฐบาล เนื่องจาก

(๑.๑) จำนวนต้นเงินกู้คงเหลือของสมาชิกอาจจะมากกว่าจำนวนต้นเงินกู้ที่ได้รับสิทธิ์ซัดเชยดอกเบี้ยจากรัฐบาล

(๑.๒) จำนวนวันที่ค้างชำระของดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นอาจมีระยะเวลามากกว่าจำนวนวันที่ค้างชำระของดอกเบี้ยที่ขอซัดเชยจากรัฐบาล ซึ่งจำกัดตามระยะเวลาของโครงการ

(๒) จัดทำใบเสร็จรับเงินและใบสำคัญรับแบบติดใบเสร็จรับเงินในแต่ละวัน บันทึกบัญชีลูกหนี้เงินกู้ตามจำนวนต้นเงินที่รับชำระและดอกเบี้ยที่เรียกเก็บจากสมาชิกในบัญชีดอกเบี้ยรับเงินให้กู้ ดังนี้

เดบิต เงินสด xx

เครดิต ลูกหนี้เงินกู้..(ระบุประเภทเงินกู้)... xx

ดอกเบี้ยรับเงินให้กู้ xx

(๓) จัดทำใบโอนบัญชีบันทึกดอกเบี้ยที่ขอเชยจากรัฐบาล ดังนี้
เดบิต ดอกเบี้ยเชยจากรัฐบาลค้างรับ - โครงการ....ปี... xx
เครดิต ดอกเบี้ยรับเชยจากรัฐบาล - โครงการ....ปี... xx

(๔) แผ่นบัญชียื่อยลูกหนี้เงินกู้ตามโครงการ ให้บันทึกเกี่ยวกับวันที่รับชำระเงิน^{จำนวนต้นเงินและดอกเบี้ยที่รับชำระจากลูกหนี้ และจำนวนดอกเบี้ยที่ขอเชยจากรัฐบาล ดังนี้}
“วันที่..... ชำระต้นเงินกู้..... บาท ดอกเบี้ย..... บาท ดอกเบี้ยที่ขอเชยจากรัฐบาล..... บาท”

กรณีที่ ๓ วันสิ้นปีบัญชีของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ก่อนวันสิ้นสุดระยะเวลาโครงการ

กรณีวันสิ้นปีบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรถึงก่อนวันสิ้นสุดระยะเวลาโครงการ ในวันสิ้นปีบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรต้องปรับปรุงรายการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้ครบถ้วนตามเกณฑ์คงค้าง ให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรนำแผ่นบัญชียื่อยลูกหนี้เงินกู้ตามโครงการทุกสัญญาที่เข้าร่วมโครงการที่มีหนี้เงินกู้คงเหลือมาคำนวณดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับจากลูกหนี้และดอกเบี้ยที่ขอเชยจากรัฐบาล

(๑) คำนวณดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับจากลูกหนี้และดอกเบี้ยที่ขอเชยจากรัฐบาล ดังนี้
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับจากลูกหนี้ = ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น – ดอกเบี้ยที่ขอเชยจากรัฐบาล

ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น คำนวณจากต้นเงินกู้คงเหลือด้วยอัตราดอกเบี้ยที่ระบุในสัญญาและจำนวนวันค้างชำระให้นับตั้งแต่วันรับเงินกู้หรือวันชำระหนี้ครึ่งล่าสุด (แล้วแต่กรณี) ถึงวันสิ้นปีบัญชี
ดอกเบี้ยที่ขอเชยจากรัฐบาล มีลักษณะเดียวกับกรณีที่ ๑ โดยคำนวณจากต้นเงินกู้ที่ได้รับสิทธิ์ด้วยอัตราดอกเบี้ยไม่เกินอัตราที่โครงการกำหนดและจำนวนวันที่ขอเชยให้นับระยะเวลาตั้งแต่วันถัดจากวันที่รับเงินกู้หรือวันชำระหนี้ครึ่งล่าสุดหรือวันที่ได้รับสิทธิ์ลดดอกเบี้ย (แล้วแต่กรณี) ถึงวันสิ้นปีบัญชี หรือวันสิ้นสุดสิทธิ์ลดดอกเบี้ย (แล้วแต่กรณี) ทั้งนี้ ไม่เกินระยะเวลาได้รับสิทธิ์ตามโครงการ

(๒) จัดทำใบโอนบัญชีบันทึกดอกเบี้ยค้างรับเงินให้กู้ที่ต้องเรียกเก็บจากลูกหนี้และดอกเบี้ยที่ขอเชยจากรัฐบาลค้างรับ ดังนี้

เดบิต ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ xx
เครดิต ดอกเบี้ยรับเงินให้กู้ xx
เดบิต ดอกเบี้ยเชยจากรัฐบาลค้างรับ - โครงการ....ปี... xx
เครดิต ดอกเบี้ยรับเชยจากรัฐบาล - โครงการ....ปี... xx

(๓) บันทึกในแผ่นบัญชียื่อยลูกหนี้เงินกู้ตามโครงการแต่ละราย เกี่ยวกับจำนวนดอกเบี้ยค้างรับจากลูกหนี้และดอกเบี้ยที่ขอเชยจากรัฐบาล ดังนี้

“ดอกเบี้ยค้างรับจากลูกหนี้ จำนวน..... บาท และขอรับดอกเบี้ยเชยจากรัฐบาล จำนวน..... บาท

กรณีที่ ๔ สมาชิกที่สมัครใช้ชำระหนี้เงินกู้หลังวันสิ้นปีบัญชี แต่ก่อนวันที่สิ้นสุดระยะเวลาโครงการ

กรณีมีสมาชิกสมัครใจนำต้นเงินมาส่งชำระหนี้แก่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ถ้าในวันสิ้นปีบัญชีมีการตั้งดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับไว้ ในการรับชำระหนี้ครึ่งนึงสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเรียกเก็บดอกเบี้ยเงินให้กู้ที่ตั้งค้างรับไว้บวกด้วยดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันต้นปีถึงวันที่ชำระหนี้ครึ่งนึง

(๑) คำนวณดอกเบี้ย ดังนี้

ดอกเบี้ยที่เรียกเก็บจากลูกหนี้ = (ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ + ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น) – ดอกเบี้ยที่ขอเชย
จากรัฐบาล

ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น มีลักษณะเดียวกับกรณีที่ ๒ (๑) โดยคำนวณจากต้นเงินกู้
คงเหลือด้วยอัตราดอกเบี้ยที่ระบุในสัญญา และจำนวนวันที่ค้างชำระให้นับระยะเวลาตั้งแต่วันต้นปีบัญชีถึงวันที่
ได้รับชำระหนี้ครั้งนี้

ดอกเบี้ยที่ขอเชยจากรัฐบาล มีลักษณะเดียวกับกรณีที่ ๑ โดยคำนวณจาก
ต้นเงินกู้คงเหลือที่ได้รับสิทธิ์ด้วยอัตราดอกเบี้ยไม่เกินอัตราที่โครงการกำหนดและจำนวนวันที่ขอเชยให้นับ
ระยะเวลาตั้งแต่วันต้นปีบัญชีถึงวันที่ชำระหนี้ครั้งนี้หรือวันสิ้นสุดสิทธิ์ลดดอกเบี้ย (แล้วแต่กรณี) ทั้งนี้ ไม่เกิน
ระยะเวลาได้รับสิทธิ์

(๒) จัดทำใบเสร็จรับเงินและใบสำคัญรับแบบติดใบเสร็จรับเงินในแต่ละวัน
บันทึกจำนวนต้นเงินที่ได้รับชำระในบัญชีลูกหนี้เงินกู้ บันทึกจำนวนดอกเบี้ยที่เรียกเก็บจากสมาชิก ซึ่งมี
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับที่ได้บันทึกไว้ในวันสิ้นปีบัญชีในบัญชีดอกเบี้ยรับเงินให้กู้ค้างรับ และบันทึกดอกเบี้ย
ที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันต้นปีบัญชีถึงวันที่ชำระหนี้ครั้งนี้ในบัญชีดอกเบี้ยรับเงินให้กู้ ดังนี้

เดบิต เงินสด	xx
เครดิต ลูกหนี้เงินกู้..(ระบุประเภทเงินกู้)...	xx
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ	xx
ดอกเบี้ยรับเงินให้กู้	xx

(๓) จัดทำใบโอนบัญชีบันทึกดอกเบี้ยที่ขอเชยจากรัฐบาล ดังนี้

เดบิต ดอกเบี้ยขอเชยจากรัฐบาลค้างรับ - โครงการ....ป...	xx
เครดิต ดอกเบี้ยรับขอเชยจากรัฐบาล - โครงการ....ป...	xx

(๔) แผ่นบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้ตามโครงการ ให้บันทึกเกี่ยวกับวันที่รับชำระเงิน
จำนวนต้นเงินและดอกเบี้ยที่รับชำระจากลูกหนี้ และจำนวนดอกเบี้ยที่ขอเชยจากรัฐบาล ดังนี้
“วันที่..... ชำระต้นเงินกู้.....บาท ดอกเบี้ย.....บาท ดอกเบี้ยที่ขอเชยจาก
รัฐบาล..... บาท”

กรณีที่ ๕ วันสิ้นสุดระยะเวลาโครงการ

กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมีสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการได้รับสิทธิ์ลดดอกเบี้ย^{ถึงวันสิ้นสุดระยะเวลาโครงการ} เนื่องจากสมาชิกยังมีหนี้เงินกู้คงเหลือ ให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรนำแผ่นบัญชีย่อย
ลูกหนี้เงินกู้ของสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการทุกสัญญาที่ได้รับสิทธิ์ลดดอกเบี้ยถึงวันสิ้นสุดระยะเวลาโครงการและ
มีหนี้เงินกู้คงเหลือมาคำนวณดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับจากลูกหนี้และดอกเบี้ยที่ขอเชยจากรัฐบาล ดังนี้

(๑) คำนวณดอกเบี้ย ดังนี้

ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับจากลูกหนี้ = ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น – ดอกเบี้ยที่ขอเชยจากรัฐบาล

ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น คำนวณจากต้นเงินกู้คงเหลือด้วยอัตราดอกเบี้ยที่ระบุ
ในสัญญา และจำนวนวันที่ค้างชำระให้นับระยะเวลาตั้งแต่วันต้นปีบัญชีหรือวันที่ชำระหนี้ครั้งล่าสุด (แล้วแต่กรณี)
ถึงวันสิ้นสุดสิทธิ์ลดดอกเบี้ย (วันสิ้นสุดระยะเวลาโครงการ)

ดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล มีลักษณะเดียวกับกรณีที่ ๑ โดยคำนวณจากต้นเงินกู้คงเหลือที่ได้รับสิทธิ์ด้วยอัตราดอกเบี้ยไม่เกินอัตราที่โครงการกำหนดและจำนวนวันที่ขอชดเชยให้นับระยะเวลาตั้งแต่วันต้นปีบัญชีหรือวันที่ชำระหนี้ครั้งล่าสุด (แล้วแต่กรณี) ถึงวันสิ้นสุดสิทธิ์ลดดอกเบี้ย (วันสิ้นสุดระยะเวลาโครงการ)

(๒) จัดทำใบโอนบัญชีบันทึกดอกเบี้ยค้างรับเงินให้กู้ที่ต้องเรียกเก็บจากลูกหนี้และดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาลค้างรับ ดังนี้

เดบิต ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ	xx
เครดิต ดอกเบี้ยรับเงินให้กู้	xx
เดบิต ดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาลค้างรับ - โครงการ....ปี...	xx
เครดิต ดอกเบี้ยรับชดเชยจากรัฐบาล - โครงการ....ปี...	xx

(๓) บันทึกในแผ่นบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้ตามโครงการแต่ละราย เกี่ยวกับจำนวนดอกเบี้ยค้างรับจากลูกหนี้และดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล ดังนี้

“ดอกเบี้ยค้างรับจากลูกหนี้ จำนวน....บาท และขอรับดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาล จำนวน....บาท

๒.๓ การขอเบิกดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาล

ให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรนำแผ่นบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้ตามโครงการทุกสัญญาที่เข้าร่วมโครงการมาจัดทำใบสรุประการขอเบิกเงินชดเชยดอกเบี้ยจากรัฐบาลตามรูปแบบที่กำหนดในคู่มือโครงการ (เช่น แบบทะเบียนลูกหนี้และขอเบิกเงินชดเชยดอกเบี้ยจากรัฐบาลตามโครงการ) ตรวจสอบความถูกต้องในการคำนวณดอกเบี้ยที่ขอเชยจากรัฐบาล โดยเปรียบเทียบจำนวนดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาลที่คำนวณได้ในแบบทะเบียนลูกหนี้และขอเบิกเงิน กับยอดคงเหลือในบัญชีดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาลค้างรับ - โครงการ....ปี... ซึ่งจะต้องมีจำนวนเงินเท่ากัน ทั้งนี้ แบบทะเบียนลูกหนี้และขอเบิกเงินฯ ที่ตรวจสอบความถูกต้องแล้วให้ถ่ายเอกสารเก็บไว้ ๑ ชุด

บัญชีดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาลค้างรับ – โครงการ....ปี....

วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	เครดิต	คงเหลือเดบิต	คงเหลือเครดิต
...	ขอชดเชยดอกเบี้ย	ร.....	xxx		xxx	
...	ขอชดเชยดอกเบี้ย	ร.....	xxx		xxx	

๒.๔ การรับดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาล

(๑) เมื่อสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรได้รับดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาลตามโครงการ โดยโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจัดทำใบโอนบัญชีแบบติดกับสำเนาสมุดเงินฝากธนาคารและสำเนาแบบทะเบียนลูกหนี้และขอเบิกเงินฯ และบันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต เงินฝากธนาคาร xx

เครดิต ดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาลค้างรับ - โครงการ....ปี... xx

(๒) นำแผ่นบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้ตามปกติ โดยระบุหรือประทับทราบแผ่นบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้ว่า “ได้รับดอกเบี้ยชดเชยตามโครงการ ปี.... เมื่อวันที่.....” เพื่อสะดวกในการตรวจสอบและป้องกันการเรียกเก็บดอกเบี้ยซ้ำซ้อน

๒.๕ การคืนเงินรอจ่ายคืนดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาลให้แก่สมาชิก

(๑) จัดทำใบเบิกเงินให้ลูกหนี้ลงชื่อรับเงินคืนดอกเบี้ยที่ได้รับชดเชยจากรัฐบาล และจัดทำใบสำคัญจ่ายแบบติดใบเบิกเงินในแต่ละวัน บันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต เงินรอจ่ายคืนลูกหนี้ - โครงการ....ปี... xx

เครดิต เงินสด xx

(๒) นำแผ่นบัญชีย่อลูกหนี้เงินกู้ ระบุหรือประทับทราบแผ่นบัญชีย่อลูกหนี้เงินกู้เพื่อสะทារในการตรวจสอบว่า “ได้จ่ายคืนเงินรอจ่ายคืนดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาลตามโครงการ.... ปี... เมื่อวันที่.....”

๒.๖ การส่งคืนเงินชดเชยดอกเบี้ยให้รัฐบาล

กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรได้รับชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้ตามโครงการแล้ว ต่อมากายหลังได้มีการตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพบว่า การเบิกชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้ตามโครงการของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมีความคลาดเคลื่อน หรือสมาชิกมีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดจะถือว่าสมาชิกรายนั้นขาดคุณสมบัติไม่มีสิทธิ์ได้รับชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้ตามโครงการ สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรต้องรับผิดชอบส่งคืนเงินชดเชยดอกเบี้ยที่รับไว้ให้กรมส่งเสริมสหกรณ์

(๑) จัดทำใบโอนบัญชีปรับปรุงลดยอดบัญชีดอกเบี้ยรับชดเชยจากรัฐบาลของสมาชิกรายที่ไม่มีสิทธิ์ได้รับชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้ตามโครงการ บันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต ดอกเบี้ยรับชดเชยจากรัฐบาล - โครงการ....ปี... xx

เครดิต เงินรอจ่ายคืนรัฐบาล - โครงการ....ปี... xx

(๒) นำแผ่นบัญชีย่อลูกหนี้เงินกู้ที่ส่งคืนเงินชดเชยดอกเบี้ยให้รัฐบาล ระบุหรือประทับตราว่า “สัญญาเลขที่.... ไม่มีสิทธิ์ได้รับชดเชยดอกเบี้ยตามโครงการ...ปี...” และเรียกเก็บดอกเบี้ยจำนวนดังกล่าวจากลูกหนี้

๒.๗ การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

๒.๗.๑ การแสดงรายการ ให้แสดงรายการบัญชีต่าง ๆ ตามโครงการในงบการเงิน ดังนี้

บัญชีดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาลค้างรับ - โครงการ... ปี... แสดงรายการในงบแสดงฐานะการเงิน

ภายใต้รายการสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

บัญชีเงินรอจ่ายคืนลูกหนี้ - โครงการ... ปี... แสดงรายการในงบแสดงฐานะการเงิน

ภายใต้รายการหนี้สินหมุนเวียนอื่น

บัญชีเงินรอจ่ายคืนรัฐบาล - โครงการ... ปี... แสดงรายการในงบแสดงฐานะการเงิน

ภายใต้รายการหนี้สินหมุนเวียนอื่น

บัญชีดอกเบี้ยรับชดเชยจากรัฐบาล - โครงการ... ปี... แสดงรายการในงบกำไรขาดทุน

โดยเรียงลำดับต่อจากดอกเบี้ยรับเงินให้กู้

๒.๗.๒ การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นข้อสุดท้าย ภายใต้หัวข้อการดำเนินโครงการตามนโยบายรัฐบาล ในปีบัญชีมิถุนายนช่วงระยะเวลาโครงการ โดยเปิดเผยข้อมูลให้ทราบถึงข้อโครงการที่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ระบุระยะเวลาดำเนินการ อัตราดอกเบี้ยที่รัฐบาลชดเชย ต้นเงินกู้ที่ได้สิทธิ์ล็อกดอกเบี้ย จำนวนสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการและจำนวนดอกเบี้ยที่สหกรณ์ได้รับชดเชยจากรัฐบาลแล้ว